

Introduktion til ACE - Case

Indhold

Der er udviklet en introduktionssession (1 times varighed), hvor der gennemgås de vigtigste begreber og principper for vurdering af samtykkekompetence, for både præ- og postgraduate sundhedsprofessionelle.

Introduktionsforløbet består af følgende:

- Præsentation, inkl. etik og jura
- Definition af habilitet/samtykkekompetence
- Træning af case-scenarie

Instruktion

Patienten "Ole" i casen kan spilles af en kursUSDeltager eller underviseren og interviewes af en af kursUSDeltagerne.

Intervieweren kan brug det følgende skema med eksempler på støttespørgsmål, til at vurdere Oles samtykkekompetence.

Er der behov for yderligere informationer (f.eks. psykiatrisk vurdering eller pårørende) til at vurdere Oles samtykkekompetence, kan noteres til sidst i det følgende skema under "Kommentarer".

Case

Ole er en 70-årig enkemand. Oles hustru døde for to år siden. Ole har en datter og tre sønner. Relationen til børnene er præget af konflikter. Ole har for nyligt været indlagt på hospitalet med koldbrand i højre fod og ben. Optakten til koldbranden startede for tre år siden, da en infektion i en tå på højre fod udviklede sig til koldbrand. Det blev i den forbindelse opdaget, at Ole havde diabetes. Tåen blev amputeret. Sidste år slog Ole sit højre ben i forbindelse med han skulle med en bus. Såret udviklede til en ny omgang koldbrand, som endte med en operation, for et halvt år siden, hvor en del af højre fod blev amputeret. Samtidig blev der udført en arteriel bypass for at reducere risikoen for yderligere koldbrand. Ole blev efter udskrivelse fra hospitalet overført til et rehabiliteringscenter hvor han var i fem måneder. Her blev det opdaget, at der var koldbrand i den resterende del af foden. Der blev opstartet intravenøs antibiotikabehandling, dog uden held. Ole blev tilbudt en amputation af benet under knæet. På selve operationsdagen ombestemte Ole sig og takkede nej til operationen. De følgende tre dage var Ole hos sin datter. Ole er nu blevet fulgt tilbage til sygehuset af sin datter. Ole har været trist siden hans hustru døde. Han ønsker ikke at være en byrde for sine børn, og han tror ikke at en operation vil kunne hjælpe ham.

Eksempler på støttespørgsmål (Case)

Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
1 Evnen til at forstå det sundhedsfaglige problem		
Hvilket problem har du nu?	Jeg har ondt i foden. Jeg kan ikke gå.	Habil
Hvilket problem har du nu?	Jeg ved det ikke	Usikker på habiliteten
Har du et problem med din fod?	Ja, jeg kan ikke gå.	
Hvad er dit største problem lige nu?	Jeg ved det ikke.	Inhabil
Har du et problem med foden?	Jeg ved det ikke/ nej.	
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
2 Evnen til at forstå den anbefalet behandling		
Hvad er behandlingen for din fod?	De vil fjerne mit ben under knæet.	Habil
Hvad er behandlingen for din fod?	Det ved jeg ikke, kan du fortælle det?	Usikker på habiliteten
Kan du opereres?	Ja, de vil skære mit ben af. (der er behov for yderlige afklaring af, at ben sættes af under knæet/ ikke hele benet skal fjernes)	
Hvad er behandlingen for din fod?	Jeg ved det ikke.	Inhabil
Kan din fod opereres?	Jeg ved det ikke/ nej.	
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
3 Evnen til at forstå alternativer til den foreslået behandling (hvis der findes en)		
Er der nogle alternative behandlinger til operation?	Jeg fik antibiotika.	Habil
Er der andre behandlingsalternativer?	Ingenting virker.	Usikker på habiliteten

Vil du kunne få antibiotika?	Ja.	
Er der andre behandlingsalternativer?	Jeg ved det ikke.	Inhabil
Vil du kunne få antibiotika?	Jeg ved det ikke.	
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
4 Evnen til at forstå muligheden for at afslå den foreslået behandling		
Er der andre alternativer?	I lader være med at fjerne mit ben fordi jeg ikke vil have det.	Habil
Kan du nægte en operation?	Ja.	Usikker på habiliteten
Kan du nægte en operation?	Det ved jeg ikke	Inhabil
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
5 Evnen til at forstå konsekvenserne af at acceptere behandlingen		
Hvilke effekter vil den foreslået operation kunne have for dig?	Jeg kan ende i en rullestol (her er behov for yderligere samtale om rehabilitering, protese og at kunne klare sig selv)	Habil
Hvilke effekter vil den foreslået operation kunne have for dig?	Det ved jeg ikke.	Usikker habilitet
Vil operationen kunne hjælpe dig til at leve længere?	Ja.	
Vil operationen kunne hjælpe dig til at leve længere?	Det ved jeg ikke/ nej.	Inhabil
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
6 Evnen til at forstå konsekvenserne af at afslå behandlingen		
Hvad vil der kunne ske med dig, hvis du ikke bliver opereret?	Jeg kan dø. Jeg kan få blodforgiftning.	Habil
Hvad vil der kunne ske med dig, hvis du ikke bliver opereret?	Det ved jeg ikke.	Usikker habilitet
Vil du kunne blive mere syg? Vil du kunne dø uden operation?	Det ved jeg ikke (Gennemgå konsekvenserne igen og gentag spørgsmålet – hvis	

	svaret ikke bliver mere klart, kryds af for Usikker habilitet).	
Hvad vil der kunne ske med dig, hvis du ikke bliver opereret?	Det ved jeg ikke. Ingenting.	Inhabil
Vil du kunne blive mere syg? Vil du kunne dø uden operation?	Det ved jeg ikke (Gennemgå konsekvenserne igen og gentag spørgsmålet – hvis svaret ikke bliver mere klart, kryds af for Inhabilitet).	
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
a) Patientens beslutning påvirket af depression		
Hvorfor vil du ikke opereres?	Jeg er et dårligt menneske. Jeg har haft et dårligt liv. Jeg fortjener at dø. Jeg bliver straffet. Jeg fortjener ikke en operation.	Tydelige depressive tegn.
Hvorfor vil du ikke opereres?	Intet ser ud til at virke. Der er ikke noget håb for mig. Jeg er virkelig trist. Jeg er helt alene. Jeg har lidt længe nok.	Mulige depressive tegn.
Hvorfor vil du ikke opereres?	Jeg har levet et godt og langt liv. Jeg vil ikke ende i en rullestol (her er behov for yderligere information om rehabilitering, protese og at kunne klare sig selv).	Ingen depressive tegn.
Mulige spørgsmål	Mulige svar	Forslag til vurdering
b) Patientens beslutning påvirket af psykose		
Hvorfor vil du ikke opereres?	Du er en vampyr!	Tegn på vrangforestilling.
Hvorfor vil du ikke opereres?	Du forsøger at slå mig ihjel. Du prøver at gøre mig til en krøbling.	Mulige tegn på vrangforestillinger.
Hvorfor vil du ikke opereres?	Jeg vil ikke ende i en rullestol (her er behov for yderligere information om rehabilitering,	Ingen tegn på vrangforestilling.

	protese og at kunne klare sig selv).	
Kommentarer		
F.eks. behov for psykiatrisk vurdering, behov for yderligere samtale med patienten, behov for samtale med pårørende osv.		

København, 2023

Cecilie Lykke
Klinisk sygeplejespecialist
Cand.pæd. i pædagogisk psykologi

Mobil: +45 61617291
Mail: cecilie.lykke@regionh.dk

Rigshospitalet
HovedOrtoCentret
Afdeling For Øjensygdomme
Ledelsessekretariatet
Pavillonbygningen 1. sal
Valdemar Hansens Vej 1-23, 2600 Glostrup

Jimi Juncker
Oversygeplejerske, RN.
Afdeling for øjensygdomme

Telefon 20374017
E-mail: jimi.juncker@regionh.dk

Rigshospitalet
HovedOrtoCentret
Afdeling For Øjensygdomme
Akut- og sengeafsnit Ø34
Valdemar Hansens Vej 1-23, 2600 Glostrup